

Csalóka napfény

| DÉNES FERENC | SPORTKÖZGAZDÁSZ

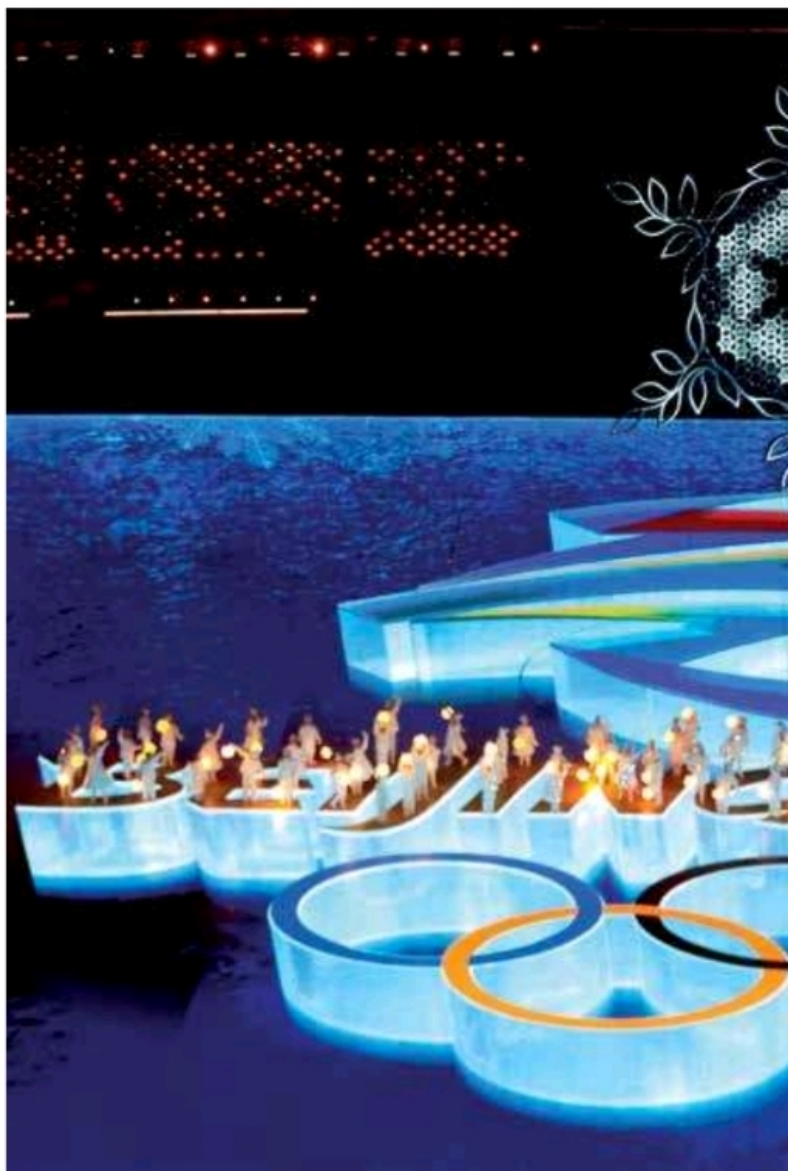
A téli olimpiák a nyáriak árnyékában élnek. Valójában alig kéttucatnyi országnak fontos sportesemények, kereskedelmi értékük is jóval kisebb, mint a nagy testvérüké. Ezért jóval családisabbak, emberléptékűek és kevésbé kommersziálisak. Ha van mégis kivétel, a pekingi mindenképpen az volt.

Téli olimpiára a múltban leginkább már létező alpesi és kiegészítő sport-infrastruktúrájú üdülőhelyek, síparadicsomok pályáztak. A cél már kezdetektől az adott turisztikai központ népszerűsítése volt, az üzleti modell pedig faék egyszerűségű: a rendezés többletköltségei – különösen a jégkorong, a műkorcsolya és a bob erőforrásigényei – hosszabb távon megtérülnek a hírveréssel és az eseményhez kapcsolódó pozitív értékekkel megtámogatott turisztikai érdeklődésben és az abból fakadó többletbevételekben. (Jellemző, amikor a kilencvenes években Grenoble-ban dolgoztam, már az első napon azzal csábított síelni a főnököm, hogy azokon a pályákon csúszhatok le, ahol 1968-ban a legendás Jean-Claude Killy triplázott...)

A 2014-ben Szocsiban rendezett XXII. téli olimpiai játékok megszakították ezt a sort. Az esemény annyiban még követte a mintázatot, hogy az alapötlet az volt, hogy a jó adottságú Szocsit globális turisztikai központtá fejlesszék, de a játékok az újjáéledő orosz hatalmi célok reprezentációját és elfogadottságát igyekeztek középpontba állítani. Ez a lány erőként (soft power) ismert törekvés meghatározó szempont volt 2014-ben is, amikor Peking benyújtotta a pályázatát a 2022. évi játékokra.

SOFT POWER

A nagy hatalmi központok viszonylagos kiegyensúlyozottsága a múlt század hatvanas éveitől arra kényszerítette a nemzetközi politikai játszma szereplőit, hogy a „kemény” hatalmi eszközök, a kényszerítés és megvásárlás mellett a vonzáson keresztül is próbálják érvényesíteni érdekeiket, befolyásolni a társadalmakat és társadalmi csoportokat. A lány befolyásolás arra irányul, hogy a célcsoportok azonosuljanak a befolyásolóval, átvegyék az értékeit, kövessék őt.

„A pekingi olimpiarendezést már a 2015. évi döntés után erőteljesen támadták az emberjogi szervezetek”

Egy ország, ideológia, hatalmi berendezkedés soft power szerepe csak akkor teljesezhet ki, ha az üzenetek sok emberhez jutnak el a célcsoport számára vonzó szövegkörnyezetben. Erre kiválóan alkalmas a sport, ami világstandardok szerint működik. Nincsenek nyelvi korlátok, a kulturális környezettől majdnem függetlenül nagy tömegeket vonzó szórakozás bolygónk minden szegletében. A megasportesemények (olimpiák, nagy világbajnokságok, kiemelt versenyek) különösen jó alkalmak arra, hogy az országképet kedvezően befolyásolják. Normál esetben sok turista érkezik az eseményre, a televízió keresztül pedig tényleg minden szépnek és jónak mutatható.

MINDEN SZÉP ÉS JÓ

A kínai hivatalos álláspont szerint a 2022. évi téli játékok megrendezésével a sport általános, azon belül a téli sportok kiemelt népszerűsítése volt a cél. Úgy vélték, az olimpia a

A február 20-ai záróünnepség

téli sportok globális célpontjává emeli Pekinget – egy olyan várost, ahol a legtöbb télen alig esik a hó. A szakértők szerint már ebből is látszik, hogy fontosabbak voltak a soft power szempontjai: az olimpia Hszi Csin-ping államfőnek lehetőséget adott arra, hogy megmutassa a világnak országa egységét és iránta tanúsított bizalmát. „Kína nemzetközi imázsához, presztízséhez és arculatához, ahogy a kínaiak mondanák, semmi sem túl drága” – idézi Jean-Pierre Cabestannak, a Hongkongi Baptista Egyetem politológusának szavait a *The New York Times*.

Ami a gazdasági vonatkozásokat illeti, Kína problémái miatt – lassuló növekedés, a pandémia okozta nehézségek a globális ellátási láncokban – igyekeztek racionalizálni az eseményt. Ahogy az államfő fogalmazott, a cél egy „egyszerű, biztonságos, nagyszerű” esemény megtartása volt. Ezzel együtt a rendezés költségei becslések szerint három-négy milliárd dollárra rúgtak, ami a téli olimpiák esetében inkább a magas költségvetések közé tartozik, különösen úgy, hogy a 2008. évi nyári játékok egyes kiszolgálóeseményeit újra üzembe tudták helyezni. Ráadásul egyes források szerint az összeg nem tartalmazza olyan projektek költségeit, mint egy egymilliárd dolláros nagy sebességű vasútvonal és egy ötmilliárd dolláros gyorsforgalmi út megépítése.

Liu Shaoang a budapesti Gyakorló Jégcsarnokban hazaérkezésük után, február 18-án

Minden idők legeredményesebb téli olimpiája

| BÁNFALVI SZABOLCS |

Pekingben nemzeti csapatunk az eddigi legjobb téli olimpiai szereplését produkálta. A magyar delegáció első alkalommal szerzett húsz pontot téli játékokon. A rövidpályás gyorskorcsolya-válogatott gyűjtötte az összeset, ez még a phjongcsangi tizenöt ponthoz képest is szép előrelépés.

A küldöttség legeredményesebb sportolója Liu Shaoang lett, egyéni versenyzőként tizennégy pontot zsebelt be, miután győzött 500 méteren – ezzel ő az első egyéni téli olimpiai aranyérmes a magyar sporttörténelemben –, bronzérmet szerzett 1000 méteren, és negyedik lett 1500-on. A magyar vegyes váltó tagjaként még egy bronzérmet nyert, ez további négy pontot jelent. A férfi-váltónkkal hatodik helyezést ért el, ez még egy olimpiai pont. A húsz pontból tizenkilencet ő gyűjtött, s ő az első magyar sportoló, aki három medált nyert egyetlen téli olimpián.

Bronzérmes vegyes váltónk többi tagja: Jászapáti Petra, Kónya Zsófia, Krueger John-Henry, Liu Shaolin Sándor. Utóbbi elsőként haladt át a célvonalon az 1000 méteres döntőben, de kizárták. Hatodik helyen végzett 1500 méteren – egy olimpiai pontot szerezve –, ezen a távon olimpiai csúcsot korcsolyázott, ez új országos rekord is.

Az olimpiai címvédő férfiváltónk megnyerte a B döntőt, így a Liu fivérek, Krueger és Nógrádi Bence alkotta kvartett a hatodik lett. A válogatottunk egy arany- és két bronzérmel a hatodik helyen zárt a rövidpályás gyorskorcsolya összesített éremtáblázatán. Téli olimpián a magyar küldöttség először szerzett három érmet, hat pontszerző helyezést és húsz pontot. Az éremtáblán hazánk a huszadik helyen végzett, ez minden idők legjobb magyar szereplése a téli ötkarikás játékokon.

VAGY MÉGSEM?

A bevételi oldal azonban valószínűleg nagyon szerény. A járvány és annak kínai „zéró covid” kezelése gyakorlatilag eltüntette a bevételeket. A szervezők először a külföldi, majd a kínai lakosok többségét is kizárták az eseményekről, ami nemcsak a jegyekből származó, de a turisztikai bevételek nagy részétől is megfosztotta a rendező országot. Igaz, a nézők távolléte a másik oldalon a költségeket is csökkentette.

Más problémák is akadtak. A pekingi olimpiarendezést már a 2015. évi döntés után, az utóbbi hónapokban pedig különösen erőteljesen támadták az emberjogi szervezetek. A kínai politika kisebbségellenessége, a nők hátrányos megkülönböztetése sok emberben hagyott kétséget a választás helyességét illetően. Mindenesetre a Nemzetközi Olimpiai Bizottság következetesen kiállt a kínai partner mellett, szabadnak és problémamentesnek ítélve a rendezés körülményeit. Az atlanti világ politikai elitje már nem feltétlenül fogadta el ezt az álláspontot, amikor diplomáciai bojkottot hirdetett az esemény ellen, körükből magas rangú politikusok, diplomaták alig jelentek meg az eseményen. Ez azonban csak részben tudta ellensúlyozni ezen országok, különösen az Amerikai Egyesült Államok olimpiai játékokkal kapcsolatos belső feszültségeit. A szponzoroknak és különösen az olimpiát közvetítő NBCUniversalnak sokat kellett magyarázkodnia, hogy mit is keres egy olyan esemény közelében, amellyel a politikai ellenfél és vetélytárs rendező a saját rendszerét hivatott népszerűsíteni.

Mindazonáltal ne legyenek kétségeink: a kínai hivatalos álláspont mindenben sikeresnek fogja deklarálni a 2022. téli olimpiai játékokat. Egyébként pedig mindenki azt gondol, amit akar.

Videó

Liu Shaoang: Mindenki másnak megszakadt volna a szíve

Bánfalvi Szabolcs írása a mandiner.hu-n

e-bejelentő

Hogy hamarabb otthon érezze magát

Intézze a közműátírást és megváltozott adatai bejelentését díjmentesen online, vagy a kormányablakokban!

e-bejelento.gov.hu

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE